

§ 5.

Justerades protokollsutdrag angående Kammarens denna dag fattade beslut.

Kammarens ledamöter åtskiljdes kl. $\frac{1}{2}$ 12 e. m.

In fidem
Carl Kullberg.

Måndagen den 13 Maj.

Kl. 6 e. m.

§ 1.

De hos Kammarerna under dess sammanträden den 3 och 4 i denna månad hållna protokoll justerades.

§ 2.

Mot det beslut, som Kammarerna fattat vid handläggning förliden gårdag af Stats-Utskottets Memorial N:o 98, angående den under innevarande riksdag verkställda statsreglering och de för bestridande af Riksgäldskontorets utgifter erforderliga beviljningar, afgaf nu

Herr Siljeström en så lydande reservation: Jag anhåller att få anmäla en vördsam reservation mot Kammarernas i går fattade beslut, så väl i afseende på methoden för statsregleringens uppgörande, som i afseende på utvägarne för statsbristens fyllande. Tillika ber jag få reservera mig mot benämningen "vapenskatt" för den nya extra beviljningen, af hvilken endast en mindre del är afsedd för inköp af vapen; alldenstund jag anser att debetsedeln icke bör få innehålla någonting, som ej är med verkliga förhållandet öfverensstämmande.

§ 3.

Herr Talmannen tillkännagaf att vid det Talmanssammanträde, som i dag blifvit hållet och dervid samtliga de ständiga Utskottens Herrar Ordförande tillstädesvarit, tiden för riksdagens afslutande ansetts kunna bestämmas till nästa Thorsdag den 16 i denna månad, likväl under förut-sättning att behandlingen af Beviljnings-Utskottets nu i afton inkomna Betänkande N:o 26, angående den af Riksdagen fastställda beviljnings-summans utgörande, kunde inom nämnde tid hinna afslutas.

§ 4.

Föredrogos ånyo och biföllos Stats-Utskottets Memorial:

N:o 94, i anledning af återremiss å Utskottets Utlåtande N:o 19, angående Rikets Ständers år 1866 församlade Revisorers berättelse om granskningen af de under Kongl. Kommers-kollegii förvaltning ställda fonder;

N:o 95, med förslag till stadganden i Riksgälds-kontorets nya reglemente angående uppbörden och redovisningen af de till Riksgälds-kontoret ingående bevillnings- m. fl. medel; och

N:o 96, med förslag till de sista afdelningarne af det nya reglementet för Riksgälds-kontoret.

§ 5.

Föredrogos ånyo och godkändes Lag-Utskottets Utlåtanden:

N:o 79, i anledning af återremiss af Utskottets Utlåtande N:o 44, i den del som angår väckt motion om ändring af 51 § konkurslagen; och

N:o 80, i anledning af väckt motion om upphäfvande af konsistoriernas rätt att missivera obefordrade prester och af den så kallade jus indigenatus.

§ 6.

Förekom till handläggning Kansli-deputerades förslag till den af Riksdagen beslutade skrifvelse N:o 80 till Kaptenen m. m. John Ericsson.

Efter uppläsandet af skrifvelseförslaget upplästes jemväl protokollsutdrag från Första Kammaren rörande detta ärende, N:o 273, utvisande att nämnde Kammare för sin del beslutat, att ifrågavarande skrifvelse skulle erhålla en något förändrad lydelse mot den som föreslagits af Kansli-deputerade.

Härvid yttrade

Herr Friherre Liljencrantz: Jag får vördsamt anhålla, att Herr Talmannen behagade framställa proposition derå, att Kammaren, med afslag å Kansli-deputerades förslag till skrifvelse, gillar den af Första Kammaren antagna.

Herr *von Troil*, som begärt ordet, instämde med Herr Friherre Liljencrantz och afstod från vidare yttrande,

Vidare anfördes ej; och sedan proposition på bifall till Kansli-deputerades skrifvelseförslag blifvit med nej besvarad, antog Kammaren, jemväl för sin del, den förändrade lydelse för samma skrifvelse, som, enligt berörda protokollsutdrag, redan blifvit af Första Kammaren beslutad.

§ 7.

Till behandling företogs Särskilda Utskottets för frågor rörande försvarsverkets ordnande förslag till Riksdagens underdåniga skrifvelse N:o 81.

Härvid yttrade

Herr de Maré: Det har säkert icke undgått någon, vid föredragningen af ifrågavarande skrivelse, att Särskilda Utskottet för försvarsverkets ordnande icke ansett sig böra så noga ställa sig till efterrättelse föreskriften i 63 § 2 mom. Riksdagsordningen, som utan tvifvel allmänt önskligt varit. I nämnde § och mom. heter det nemligen: "Stadna Kamrarne öfver någon fråga, deri ständigt eller i dess ställe särskildt tillsatt Utskott sig yttrat, uti hufvudsakligen eller till vissa delar olika beslut, då skall Utskottet söka att de olika meningarne, så vida möjligt är, sammanjemka och med förslag derom till Kamrarne inkomma." Det upplästa förslaget till skrivelse innehåller nu, att Kamrarne i vissa delar fattat olika beslut. Första Kammararen har antagit nionde punkten af Utskottets förslag oförändrad, och Andra Kammararen har vid bifall till densamma fäst ett villkor, eller att definitivt besluta om denna punkt sedan lindring i roterings- och rustningsskyldigheten blifvit medgifven. Derjemte har Andra Kammararen i fråga om nittonde punkten uppställt enahanda villkor för bifall till densamma, som Kammararen för bifall till nionde punkten föreskrifvit. Nu inträffar således detta förhållande, och man bör icke, på sätt Utskottet gjort, åsidosätta nyssnämnda viktiga föreskrift, då sammanjemkning icke är omöjlig. Jag tror, att om Utskottet hemställt: till Första Kammararen att bifalla Andra Kammararens i nionde punkten fattade beslut, och till Andra Kammararen att låta dess förslag om villkor för bifall till nittonde punkten förfalla, så skulle sådana från Utskottet afåtna inbjudningar till sammanjemkningsförslag icke af någon mött motstånd.

Efter mitt förmenande har Utskottet ej fullgjort sin skyldighet, då det icke försökt att i enlighet med stadgandet i 63 § Riksdagsordningen sammanjemka Kamrarnes olika meningar. En återremiss af ifrågavarande skrivelseförslag under Riksdagens sista dagar kan väl hafva till följd, att Riksdagen kommer att avslutas en eller annan dag sednare än ämnadt varit, hvilket är ganska ledsamt, men för att vinna det mål, att Riksdagen visat samstämmighet i denna för hela landet viktiga fråga, hemställer jag, huruvida icke Kammararen behagar finna skäligt att återremittera förslaget till skrivelse med uttryckande af den åsigt, att Utskottet bör med stöd af 63 § 2 mom. Riksdagsordningen göra försök till sammanjemkning af Kamrarnes olika meningar i denna fråga. På dessa af mig anförda skäl anhåller jag om proposition på återremiss.

Herr Friherre Liljencrantz: Ehuru jag visserligen icke vill bestrida, åtminstone ej helt och hållet, rigtigheten af den anmärkning, den siste talaren framställde derom att Utskottet underlåtit göra sammanjemkningsförsök i de delar, der det möjligen kunnat leda derhän att Kamrarne slutligen förenat sig om sammanstämmande beslut, tror jag dock ej det vara lämpligt att för sådant ändamål nu återremittera ärendet. Jag har anledning förmoda, att Riksdagen ej af denna anledning kommer att förlängas. Åtminstone är det ganska tvifvelaktigt, att Hans Maj:t Konungen endast för det ändamålet, hvarom den siste talaren nämnde, skulle medgifva Riksdagens förlängning utöfver den i grundlagen utstakade tid. Af detta skäl vill jag icke tillstyrka återremiss å skrivelsen, men der-

emot finner jag icke hinder, ehuru få dagar af riksdagen sägas återstå, för en återremiss af skrifvelsen i det syfte att få den omredigerad i en punkt, der sådant synes mig vara påkalladt.

På sid. 2 i skrifvelsen omförmäles hurusom Kamrarne ej fattat sammanstämmande beslut i de tvenne viktiga punkterna om värnepligtens och tidens för bevaringsöfningarne utsträckning. Så vidt jag har mig bekant, har Riksdagen ej tillförene haft för sed att i sina underdåniga skrivelser hos Kongl. Maj:t anmäla, i hvilka afseenden Riksdagens särskilda fördelningar ej fattat sammanstämmande beslut, utan praxis har varit och, såsom jag tror, är ännu, att Riksdagen anmäler blott de samstämmiga beslut, som af dess fördelningar fattats och sålunda blifvit ett Riksdagens beslut, eller de afslag, som tilläfventyrs egt rum i afseende å en och annan af de från Kongl. Maj:t afgifna nådiga Propositioner. Deremot vet jag icke, att Riksdagen omförmält, att enskilda motionärers eller Utskottens framställningar blifvit af Riksdagen afslagna. Det skulle således, efter mitt förmenande, vara en afvikelse såväl från grundlagens bud som från vanlig praxis, om Riksdagen, på sätt Utskottet föreslagit, gjorde en dylik anmälan, som den jag nu anmärkt. Återremitteras skrifvelsen i afton till Utskottet, kan den återkomma i morgon behöfven omredigerad i denna punkt och godkännas, utan att Riksdagen deraf behöfver uppehållas, hvilket jag fruktar deremot blir händelsen, om återremissen skedde i syfte att få ett förnyadt sammanjemkningsförslag. Jag anhåller på dessa skäl, att skrifvelsen måtte återförvisas till Utskottet för att strofen om Kamrarnes olika beslut måtte utgå.

Herr Bergström: I likhet med Friherre Liljencrantz anser jag att ur skrifvelsen bör uteslutas allt hvad som afser de frågor, deruti Kamrarne icke fattat sammanstämmande beslut, och instämmer jag i yrkandet om proposition derå.

Herr von Troil: Jag ber att med några ord få besvara de värde talare, hvilka framställt anmärkningar emot Utskottets förslag till underdånig skrifvelse. Hvad angår den förste talarens förmenande, att Utskottet icke skulle hafva ställt sig 63 § Riksdagsordningen till efterrättelse, får jag erinra, att Utskottets sednast afgifna Betänkande just utgjorde ett förslag till sammanjemkning emellan Kamrarnes skiljaktiga beslut rörande 3 § i det ursprungliga Betänkandet, samt att detta förslag äfven hade till påföljd, att Kamrarne förenade sig om ett gemensamt beslut rörande denna punkt. Utskottet har således en gång framställt sammanjemkningsförslag, och jag tror dertföre att Utskottet fullkomligt riktigt uppfattat sin skyldighet i detta hänseende. Skulle Utskottet hafva försökt att sammanjemka äfven de olika beslut, hvaruti Kamrarne stadnat rörande nionde och nittonde punkterna, torde en hvar inse att Första Kammaren icke skulle hafva ingått på Andra Kammarens beslut i dessa delar, och att man sålunda icke vunnit någonting men deremot förspillt den dyrbara tiden och möjligen vållat, att ingen skrifvelse alls blifvit aflåten i denna viktiga fråga.

Beträffande den sednare talarens af herr Bergström biträdda anmärkning deremot, att Utskottet i sitt skrifvelseförslag omförmält, hurusom

Kamrarne i åtskilliga punkter icke kunnat komma öfverens, ber jag få erinra, att jag bevistat flera riksdagar än någondera af dessa Herrar, detta är nemligen den tolfte riksdagen. Under denna tid har jag haft tillräckligt tillfälle att taga noggrann kännedom om de förslag till underdåniga skrifvelser, som afgäfvos af det gamla Expeditions-Utskottet, och dervid funnit, att dessa skrifvelser varit på mångfaldigt olika sätt uppställda. Än hafva de varit så omfattande, att de upptagit Utskottens motivering i de respektive frågorna, än helt korta och hufvudsakligen innehållande endast sjelfva besluten, än hafva de innehållit resonnement om frågans behandling inom de olika Stånden. Nu kan jag försäkra att formen för denna underdåniga skrifvelse varit föremål för en särdeles noggrann behandling inom Utskottet, och man satte dervid i fråga huruvida de olika beslut, som blifvit fattade i vissa punkter, skulle särskildt framläggas, eller om man skulle alldeles underlåta att yttra sig derom, eller slutligen om uti den ingress, hvilken alltid måste inleda en dylik skrifvelse, det skulle omnämnas, att i vissa viktiga frågor Kamrarne hufvudsakligen stadnat i det eller det beslutet, men man var öfverens derom att, då full samstämmighet icke kunnat vinnas, någon ordagrann anmälan inför Kongl. Maj:t af dessa beslut icke kunde ega rum. Deremot ansåg Utskottet af stor vikt, att med hvarje ord återgifva de af begge Kamrarne gemensamt fattade besluten. Så talas det t. ex. i första punkten om, att arméens *skall* bestå af stam och beväring, ehuru, då fråga här är om en underdånig anhållan, det kanske hade varit lämpligare att i stället för "skall" använda orden "måtte komma att"; men såsom jag nyss nämnde, ville Utskottet ord för ord återgifva hvad Kamrarne beslutat, för att bibehålla den stilus curiæ, som begagnats vid formuleringen af Kamrarnes beslut, och hvarigenom den underdåniga skrifvelsen skulle blifva ett fullt troget uttryck af dessa beslut.

Skulle man nu, såsom här blifvit yrkadt, återrenitera skrifvelseförslaget för att erhålla den ifrågasatta ändringen deri, blefve följden säkerligen den, att ingen skrifvelse komme att aflätas. Frågan skulle nemligen då af Utskottet ånyo behandlas, och Utskottet antingen uppgöra nytt skrifvelseförslag eller vidbliiva det förra, och sedermera skulle ärendet ånyo föredragas i båda Kamrarne. Att detta icke kan medhinnas inom den tid som vi litet hvar veta är bestämd till Riksdagens avslutande är lätt att inse, och om Kamrarne verkligen önska, att i denna för landet viktiga fråga en skrifvelse till Regeringen måtte aflätas, hoppas jag äfven, att Kammaren godkänner Utskottets förslag. Kongl. Maj:t lärer icke underlåta att taga del af de diskussioner rörande denna fråga, som förefallit inom Representationen, och såsom en påpekning derom kunna dessa ord i Utskottets förslag, hvilka jag, i motsats till Friherre Liljencrantz, önskar uti skrifvelsen måtte inflyta, verkligen vara af en viss betydelse. Likasom Första Kammaren efter en liflig strid godkänt Utskottets förslag, torde vi handla rättast genom att göra på samma sätt. Att de, hvilka icke önska någon skrifvelse alls till Regeringen uti detta ämne, skola göra svårigheter vid och framställa anmärkningar emot hvarje skrifvelseförslag, hurudant det än må vara affattadt, är naturligt; men jag tror, att pluraliteten inom denna Kammare är af motsatt tanke och lifligt önskar en framställning till Regeringen uti

denna fråga, och, om jag gissat rätt uti denna min förmodan, är jag äfven öfvertygad, att pluraliteten skall biträda mitt yrkande om det nu föredragna förslagens godkännande.

Herr Sven Nilsson: Jag har ingenting att tillägga till hvad Herr von Troil nyss anfört, men anser mig dock böra med några ord beivota Friherre Liljencrantz' påstående, att Utskottets förslag innefattade en anmälan till Regeringen äfven i de punkter, deruti Kamrarna stannat i olika beslut. Så är dock icke förhållandet, ty dessa punkter äro blott intagna i reciten, och man har blott relaterat, att Kamrarna i vissa punkter stannat i skiljaktiga beslut, men deremot har man annälat det hvarom begge Kamrarna kommit öfverens. I likhet med den siste talarne finner jag det ganska naturligt, att den, som icke önskar någon skrifvelse till Regeringen, alltid skall göra svårigheter vid hvarje förslag; men jag tror icke, att pluraliteten inom denna Kammare i Riksdagens sista stund vill undanskjuta en fråga, som utgjort ett så viktigt föremål för denna Riksdags öfverläggningar, och jag anhåller derföre om bifall till Utskottets förslag.

Herr O. B. Olsson: Jag instämmer med de två sednaste talarne och tror, i likhet med dem, att de, som önska återremiss, icke vilja att någon skrifvelse alls nu afgår. Men om ingen skrifvelse aflåtes, är ju hela frågan undanskjuten och för denna Riksdag förfallen, och förenar jag mig derföre med dem, som yrkat bifall till detta förslag.

Herr de Maré: Med anledning af hvad Utskottets Ordförande nyss yttrat, medgifver jag det vara samnt, att Utskottet rörande tredje punkten afgifvit ett sammanjemkningsförslag, men i fråga om nionde och nittonde punkterna uppmanade Utskottet uti sitt sednare Betänkande denna Kammare blott att fatta beslut, och ehuru detta beslut utföll olika med Första Kammarens, har någon sammanjemkning sedermera icke egt rum. Det var också detta, som jag åsyftade, då jag förra gången hade ordet. Såsom skäl emot en återremiss har man vidare andragit att, emedan det nu vore omöjligt för Utskottet att hinna uppgöra nytt förslag, ingen skrifvelse i denna viktiga fråga skulle komma att aflåtas. Men jag hemställer, om det vore alldeles omöjligt för Utskottet att medhinnna detta inom den för Riksdagens afslutande bestämda tid, i händelse förslaget återremitterades i afton, då Utskottet hade tillfälle att i morgon sammanträda och uppgöra nytt förslag, som kunde till Kamrarna inkomma och bordläggas i morgon eftermiddag och sedermera till afgörande företagas på Onsdagen, hvarefter Utskottet skulle kunna uppsätta ny skrifvelse. För öfrigt tillåter jag mig tro, att, då här är fråga om en så viktig angelägenhet, Kongl. Maj:t icke skulle kunna hafva någonting emot att framflytta tiden för Riksdagens afslutande en eller ett par dagar, på det att saken måtte kunna slutligen behandlas.

Hvad angår representanternes från Skåne yttranden, att en återremiss skulle innebära ett försök att omöjliggöra någon skrifvelse till Regeringen i denna fråga, får jag högtidligen förklara, att, hvad mig åtminstone beträffar, denna supposition ingalunda är berättigad. Jag önskar lika lifligt som hvarje annan inom denna Kammare ett starkt försvar för vårt foster-

land, och jag önskar lika varmt, att vårt försvarsväsende måtte blifva bättre ordnad än det nuvarande, och detta till den grad, att jag vill att man skall göra allt möjligt, för att åstadkomma sammanstående beslut derom emellan båda Kamrarna. Derigenom tror jag, att målet vinnes vida bättre, än om det heter att Kamrarna i åtskilliga punkter icke kunnat komma öfverens. Detta och ingenting annat har varit motivet för det yrkande jag nyss framställt och fortfarande vidhåller.

Herr Sjöberg: Då Utskottet redan en gång afgifvit sammanjemkningsförslag, tror jag någon vidare sammanjemkning icke kunna grundlagsenligen komma i fråga; och med anledning af hvad min granne till höger nyss anført, ber jag få fästa uppmärksamheten derpå, att de antydningar, som i Utskottets förslag innehållas rörande de ganska viktiga frågor, hvilka, i följd af Kamrarnes skiljaktiga beslut, icke kunna till Regeringens pröfning formligen framläggas, äro så korta, att det synes mig vara att drifva noggrannheten allt för långt, om man i Riksdagens elfte timme skulle besluta en återremiss, för att erhålla en förändrad redaktion af skrifvelsen i denna del. Om det tillåtes mig att uppläsa dessa ord ur Utskottets skrifvelseförslag, tror jag, att Kammaren icke skall finna något hinder, för att låta dem i skrifvelsen kvarstå. De lyda sålunda:

“Sedan detta Särskilda Utskott utarbetat och framlagt ett förslag till grunder för en i flera hänseenden förändrad organisation af landtförsvaret, har Riksdagen tagit detsamma i noggrannt öfvervägande, hvarvid befunnits, att den till åtskilliga af de föreslagna punkterna ej kunnat lemna sitt bifall, under det andra punkter af Riksdagens båda Kammarer till största delen blifvit gillade, utan att likväl i afseende på dem full samstämmighet kunnat ernås, såsom till exempel varit fallet med de viktiga frågorna om värnepligtens utsträckning och ökande af beväringens öfningar jemte dermed sammanhängande ämnen.”

Det skulle nu vara dessa få ord, som borde föranleda en återremiss, så att frågan ånyo finge blifva föremål för behandling inom Utskottet, hvarefter skulle följa passagen genom Första Kammarerna och slutligen marschen tillbaka till denna Kammarer. Ehuru jag icke bestämt vill påstå det vara omöjligt att medhinna detta före Riksdagens nu förväntade utgång, tror jag dock att, om, såsom man förutsatt, Riksdagen skulle avslutas nästa Thorsdag och Kongl. Maj:t kalla Kamrarna att då sammanträda på Rikssalen för att hemförlofa dem, det ganska lätt kunde inträffa, att ingen skrifvelse hunne beslutas; och jag hemställer, huruvida det icke vore ganska betänkligt att på sådant sätt låta hela denna viktiga fråga för innevarande riksdag förfalla. Jag anhåller därför, att denna Kammarer, i likhet med Första Kammarerna, måtte godkänna Utskottets skrifvelseförslag.

Många ledamöter hördes häri instämma.

Herr Jöns Pehrsson: Jag tror, att då Andra Kammarerna egentligen kan anses uttrycka folkets önsknings i denna sak, det icke kunde skada, om denna Kammarers beslut komme till Regeringens kunskap. Kongl. Maj:t är ju alltid oförhindrad att derå fästa det afseende han behagar, och kan jag därför icke finna det origtigt, att dessa oskyldiga ord få uti skrifvelsen kvarstå. För min del skulle jag helst hafva önskat, att

skrifvelsen varit än mera omfattande; men att göra några ytterligare utslutningar deri kan jag icke på några vilkor biträda, och yrkar därför bifall till förslaget.

Herr Friherre Liljencrantz: Ehuru jag icke har någon utsigt att vinna seger för min mening, ber jag dock att få yttra några ord i anledning af hvad andra talare deremot anmärkt. Till en början kan jag icke gå så långt som representanten från Christianstads län, då han gör en skarp skillnad emellan "relatera" och "anmäla". Jag hade eljest trott, att relatera var Fransyska och på Svenska betydde omnämna, och att "omnämna" eller "anmäla" en sak torde väl vara delsamra.

Beträffande det yttrande, som Ordföranden i Utskottet nyss haft, eller att man borde godkänna detta förslag, emedan Första Kammaren redan antagit detsamma, och vi befinna oss i Riksdagens elfte timme, vill jag anmärka, att jag tror Representationens skyldighet vara, att i hvarje sak, som företages till behandling, pröfva huruvida sjelfva saken är befogad och ej fästa sig vid några blomständigheter. Af samma talare har jag äfven hört, att han varit närvarande vid många riksdagar; men han har icke kunnat visa, att uti någon underdånig skrifvelse under alla dessa riksdagar influtit sådant, hvori Riks-Stånden stadnat i olika beslut; och detta torde ej heller någonsin hafva skett.

Jag vidhåller mitt yrkande om återremiss.

Herr von Troil: Jag ber att med några ord lå erinra att, i händelse man nu återremitterar detta förslag, på det Utskottet måtte åstadkomma ytterligare sammanjemkning, så, och äfven under den förutsättning, som blifvit gjord af en talare på den andra sidan, att Utskottet i morgon skulle medhinnna att uppgöra och till Kamrarne inkomma med ett nytt förslag, skall dock detta förslag inom Första Kammaren bordläggas till nästa dag, hvarefter det sedermera på Onsdagen står öppet att än en gång begära förslagens bordläggning. För öfrigt torde en dylik sammanjemkning så mycket mindre leda till någon påföljd, som Första Kammaren godkänt Utskottets sednaste Betänkande, ja till och med skrifvelseförslaget. Utan att någonting vunnas, skulle en återremiss endast vålla tidsutdrägt, och Kammaren finge i allt fall lof att sedermera besluta öfver detta förslag till underdånig skrifvelse. Men i hvilken syftning en återremiss än skulle beslutas, kan följden deraf lätt blifva den, att ingen skrifvelse kommer att aflåtas.

Hvad angår sjelfva de ifrågavarande ordalagen, som af Herr Sjöberg nyss blifvit upplästa, tror jag det vara nödvändigt att i förbigående intaga dem, ty eljest blir det icke något sammanhang uti skrifvelsen. Frågan om en utsträckt värnepligt är t. ex. en af dem, deruti sammanstämmande beslut icke kunnat åstadkommas; men om man uti skrifvelsen alldeles förbigår denna fråga, torde det blifva alldeles omöjligt att förstå en och annan af de sednare punkterna. Då sjelfva hufvudfrågan förevar uti Kammaren, fästade jag uppmärksamheten på nödvändigheten att biträda Utskottets förslag för att vinna samstämmighet emellan Kamrarne och på det att en skrifvelse verkligen måtte komma till stånd, men jag tror det vara af mindre vigt, att denna skrifvelse är så omfattande, blott den verkligen aflåtes.

Och detta tror jag icke kunna ske på annat sätt än genom att godkänna det nu förevarande förslaget.

Herr Rosenberg: Jag kunde visserligen afstå och instämma med den siste talaren, men då flere ledamöter af Kammaren tyckas dela den förste värde talarens åsigt, kan det tilläfväntas hända, att en återremiss blir beslutad; och jag ber derföre få nämna, att jag anser ett dylikt beslut mindre välbetänkt, ty allt det arbete, vi nedlagt på denna sak, skulle då vara förlösadt. Om en återremiss nu egde rum, skulle Första Kammaren ånyo fatta sitt beslut i ämnet; och den, som icke önskade någon skrifvelse, kunde väl alltid upptäcka några felaktigheter äfven i det nya förslaget. Vill man icke, att hela frågan skall förfalla, finnes det intet annat val än att nu godkänna detta förslag. För min del tror jag det vara högst nödvändigt, att frågan icke faller, utan att Representationen frambär för thronen sina tankar om fosterlandets försvar, och då detta förslag till skrifvelse uppfyller hvad de fleste önska, anhåller äfven jag, att denna Kamrære, i likhet med den Första, godkänner förslaget.

Herr Sven Nilsson: Jag får tacka Friherre Liljencrantz för den språklektion, han nyss gaf mig. Jag fick då höra, att ordet relatera skulle vara af Fransyskt ursprung, men nog visste jag förut att relatera betydde berätta och att relation var lika med berättelse. Men "berättelse" och "anmälan" torde icke vara fullt detsamma; och för min del tror jag, att då man i denna skrifvelse "berättar", huru frågan blifvit behandlad, och "anmäler" de beslut, hvartill man kommit, Representationen dervid gjort nog.

Herr Ridderstad: Om det är någon fråga, beträffande våra förhållanden, hvarpå utlandet har sin uppmärksamhet fästad, så är det väl denna; och jag hemställer, huruvida utlandet skulle på ett för oss förmanligt sätt bemärka vår handling i detta fall, om vi icke kunde sammansmäla till enighet. Om vi vilja rädda vårt sjelfbestånd i moraliskt afseende, böra vi förena oss i det förslag, som Försvars-Utskottet framlagt. Det skulle se besynnerligt ut för utlåndingen, om hela frågan nu i afgörandets stund förfölle genom en splittring emellan båda Kamrärne. Må vi betänka, att den Första Kammaren redan godkänt Utskottets förslag, och må samdrägtighet och försonlighet utmärka vårt handlingssätt. Då tror jag, att gemensamheten i sträfanden skall bilda en krona på våra bemödanden att bibehålla vår frihet och vårt sjelfbestånd. Jag har ingenting mer att tillägga, utan förenar mig med dem som yrkat bifall till Utskottets af Första Kammaren godkända förslag.

Öfverläggningen var slutad; och skrifvelsförslaget godkändes.

§ 8.

Föredrogs Lag-Utskottets Utlåtande N:o 81, i anledning af väckt motion om ändring af nu gällande stadganden i Utsöknings- och Rätte-

gångsbalkarne angående verkställighet af Konungens Befallningshafvandes och underrätts Utslag.

Herr Ahlgren: Jag ber få fästa uppmärksamheten derpå, att motionären åsyftat en ändring af nu gällande stadganden i Utsöknings- och Rättegångsbalkarne angående verkställighet af Konungens Befallningshafvandes och underrätts Utslag, för hvilket ändamål motionären framställt ett förslag till lagstadgaende, som är helt kort och jag därför anhåller få nu uppläsa. Det lyder: "Hvem som vunnit hos Konungens Befallningshafvande eller underrätt skall genast njuta verkställighet mot borgen, som af Konungens Befallningshafvande, Magistrat eller Kronofogde i orten godkännes." Emellertid kommer Lag-Utskottet uti detta sitt Betänkande efter ett längre resonemang till det resultat att föreslå en ändring i 30 Kap. 5 § Rättegångsbalken, ehuru detta lagrum ingalunda handlar om verkställighet af Konungens Befallningshafvandes eller underrätts Utslag, utan om verkställighet af Hofrätts dom eller utslag i tviste- och utsökningsmål. Utskottets förslag åsyftar således en helt annan ändring i nu gällande lag, än motionären afsett, och skulle man nu vilja vidtaga någon åtgärd i den sedvare sifftningen, anser jag Herr von Gegerfelts vid Betänkandet fogade reservation vara den antagligaste, men då man lär snart kunna emotse en omarbetning af Utsöknings- och Rättegångsbalkarne i deras helhet, synes det mig att man nu utan fara kan afslå hela detta Betänkande, helst Utskottets förslag, såsom jag tror, torde komma att medföra, om ej olägenheter, åtminstone icke några fördelar.

Jag yrkar afslag.

Herr Lemchen: Den ifrågavarande motionen åsyftar en så beskafad ändring af nu gällande lag, att underrätts eller Konungens Befallningshafvandes utslag genast måtte gå i verkställighet, men Lag-Utskottet har ansett, att man nu borde taga endast ett mindre steg framåt i denna riktning och därför föreslagit, att andra instansens eller Hofrätts dom eller utslag i tviste- och utsökningsmål genast måtte under vissa vilkor få verkställas. Så väl motionärens som Utskottets förslag syfta således till samma mål, ehuru det förra är mera omfattande, och man kan väl icke vid dylikt förhållande bestrida, att Utskottets framställning är föranledd af motionen och således fullt berättigad. Jag förmodar emellertid, att, då Lag-Utskottets Betänkanden vid denna riksdag i allmänhet icke hafva tillvunnit sig bifall af Kamrarne, detta Betänkande icke kommer att röna något bättre öde, men jag är öfvertygad, att enhvar, som med uppmärksamhet genomläser detta Betänkande och noga öfverväger de skäl, som deri blifvit utvecklade till stöd för Utskottets förslag, afven skall med Utskottet instämma deruti, att detta förslag, om det blefve antaget, skulle verka gagneligt och utgöra ett icke så litet steg till förbättring af våra kreditlagar.

Jag yrkar bifall till Betänkandet.

Vidare anfördes icke. Herr Talmannen framställde proposition på bifall till Utskottets hemställan, hvartill svarades ja och nej. Då Herr

Talmannen förklarade sig anse ja öfvervägande, begärdes votering. En voteringsproposition blef då uppsatt, justerad och anslagen, så lydande:

Den, som bifaller hvad Lag-Utskottet hemställt i dess Utlåtande N:o 81,

röstar ja;

Den, det ej vill,

röstar nej;

Vinner nej, är ifrågavarande hemställdan af Kammaren afslagen.

Voteringen anställdes i vanlig ordning och utföll med 45 ja och 54 nej, hvadan Kammaren beslutat i öfverensstämmelse med nej-propositionens innehåll.

§ 9.

Företogs till behandling Lag-Utskottets Utlåtande N:o 82, i anledning af väckt motion om ändring af gällande stadganden rörande exekutiv försäljning af fast egendom.

Härvid yttrade

Herr Rosenberg: Jag tror verkligen, att den motion, som gifvit anledning till detta Betänkande, bort tillvinna sig större uppmärksamhet. Motionären åsyftar nemligen bland annat, att anstånd måtte beviljas för betalning för å exekutiv auktion försäld utmätt fastighet. Beträffande motionärens första förslag anmärker Utskottet, att det icke skäligen kunde begäras, att exekutor, hvars tid upptages af en mängd olika göromål, skulle medhinna att i hvarje fall verkställa utmätning så tidigt, att försäljning af i mät tagen fastighet kunde utlysas en månad efter den dag, då exekutorialet blifvit till verkställighet aflemnadt, helst någon tid äfven måste förflyta, innan kungörelse om auktionen kunde blifva utfärdad och i kyrkorna uppläst. Detta anser således Utskottet vara för mycket begärdt: men deremot tyckes Utskottet anse det vara en lätt sak att anskaffa penningar. För min del tror jag det vara svårare att anskaffa penningar än utfärda kungörelser, och jag vet mångfaldiga exempel, då personer gjort stora förluster just i följd af den korta betalningstiden, och då egendomar gått bort för vrakpris, emedan de, som velat inköpa egendomen, icke vågat, emedan de icke trott sig kunna på så kort tid anskaffa hela köpeskillingen. Jag hade derföre önskat, att motionärens förslag i denna del blifvit mera påaktadt, och tror, att sådant skulle hafva ländt till fördel och icke till skada för vårt utsökningsväsende och våra kreditförhållanden. Att nu hoppas någon ändring uti Utskottets förslag torde dock icke vara värdt, och jag vill derföre icke framställa något annat yrkande, än att Kammaren måtte låta bero vid hvad Utskottet hemställt.

Herr Jöns Pehrsson: Jag kan inskränka mig till att instämma med Herr Rosenberg och känner från min hembygd åtskilliga exempel derpå, att de, som köpt egendomar på exekutiv auktion, icke kunnat
erlägga

erlägga betalningen, blott derföre att det skulle gå så fort. Jag förenar mig uti det nyss framställda yrkandet.

Vidare anfördes icke; och Utskottets hemställan bifölls.

§ 10.

Herr Sjöberg erhöll på begäran ordet och yttrade:

Då det är att antaga, att några af Kammarens protokoll icke kunna före Riksdagens afslutande hinna justeras, finner jag mig föranlåten till Kammaren hemställa att fatta beslut om sättet för justeringen af dessa protokoll, och får jag i sådant afseende föreslå, att Kammaren måtte åt dem bland dess ledamöter, som äro Füllmäktige i Riksbanken och Riksgälds-kontoret, uppdraga att berörda justering verkställa, sedan sekreteraren anmält, att protokollen äro till justering färdiga samt kungörelse om tiden för densammas företagande blifvit i tidningarne införd, på det att äfven andra ledamöter af Kammaren, hvilka vistas i hufvudstaden, måtte, om de det åstunda, få justeringen öfvervara.

Hvad Herr Sjöberg, rörande sättet för justering af de vid Riksdagens slut ännu ojusterade protokollen, sålunda föreslagit, blef, på Herr Talmannens framställning, af Kammaren bifallet.

§ 11.

Anmäldes till bordläggning första gången:
Bevillnings-Utskottets Betänkande N:o 26,
Stats-Utskottets Memorial N:o 101 och
Lag-Utskottets Utlåtande N:o 83.

§ 12.

Föredrogos och godkändes följande förslag till Riksdagens underdåniga skrifvelser, afgifna:

af Stats-Utskottet, N:o 82, angående beräkningen af Statsverkets inkomster;

af Sammansatta Stats- och Bevillnings-Utskottet, N:o 83, i fråga om förhöjning i afgiftsrestitution vid utförsel af bränvin till utrikes ort;

af Lag-Utskottet, N:o 84, om åtgärder till utöfvande af kontroll & afverknigen af Kronans skogar i Norrland;

N:o 85, om befrielse för nämndemän från vissa dem åliggande tjänstbarheter;

N:o 86, om förändrad lydelse af vittneseden;

N:o 87, rörande åtgärder till domstols-arkivens bevarande;

§ 13.

Föredrogos och godkändes Kansli-deputerades förslag till §§ i Riksdagsbeslutet:

N:o 10, angående stämpelpappersafgiften;

N:o 11, angående folkskolorna i riket;

N:o 12, om ändring i Kongl. förordningen den 26 Oktober 1858 angående gemensamma andaktsöfningar;

N:o 13, angående ändring i 16 Kap. 5 och 13 §§ i Jordabalken;

N:o 14, angående jordegares förmånsrätt till landbos lösören;

N:o 15, angående villkoren för utmätning af växande gröda;

N:o 16, angående villkoren för tillverkning och försäljning af bränvin; samt

N:is 17 och 18, angående statsregleringen.

§ 14.

Protokollsutdrag öfver de under denna dags sammanträde fattade beslut justerades.

Kammarens ledamöter åtskiljdes kl. $\frac{1}{4}$ 10 e. m.

In fidem
H. Husberg.

Tisdagen den 14 Maj.

Kl. 6 e. m.

§ 1.

Upplästes och godkändes protokollet för den 6 uti denna månad.

§ 2.

Föredrogs ånyo Bevillnings-Utskottets Betänkande N:o 26, med förslag till den af Riksdagen fastställda bevillingssummas utgörande.

Med anledning af Utskottets förslag under *punkten 1* yttrade

Herr Rylander: Då, vid behandlingen af denna fråga under sammanträdet sistlidne Söndag, åtskillige talare uttryckte den åsigt, att ringa olägenhet skulle förorsakas deraf, i fall man genast tillämpade beslutet om förhöjning uti bränvinstillverkningsafgift, så får jag emot denna åsigt nedlägga min allvarligaste protest, då jag hyser den bestämda öfvertygelse, att ett dylikt beslut skulle blifva ytterst olycksbringande till sina följder. En del bränvinstillverkare hafva redan, enligt hvad man med stor visshet kan antaga, på förhand bortslutat sin afverknings, och dessa skulle genom ett sådant påbud, som nu påyrkas, tillfogas förluster, som säkerligen för många af dem blifva rent af ruinerande. Vidare tillåter jag mig påpeka